

SZÉKELYFÖLD.

Közigazgatási, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Szerkesztő- s kiadóhivatal:
K.-Vásárhelyt a könyv-
nyomdában, Csik-Szeredán
T. Nagy Imre szerkesztő
lakásán.

Megjelenik : vasárnap, kedden, csütörtök-
kőn és szombaton.
Előfizetési díj : egy évre 6 frt, fél évre 3 frt,
negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 3 kr.

Hirdetések és nyílt-terek
árszabály szerint felvétet-
nek a kiadóhivatalban
Cs.-Szeredán és Kézdi-Vá-
sárhelyt.

Előfizetési felhívás.

Az 1881. december 18 án kelt s kiosztott felhívás értelmében előfizetést nyitunk a „Székelyföld” című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 4-szer megjelenő hirlapra, a következő árakkal:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Lapunk első két száma mutatványszámmal tekintendő.

A következő számok csak azoknak fognak megküldetni, a kik az előfizetési díjakat kellő időben beküldik vagy bizonyos időre lapunkat megrendelik és a mutatványszámokat vissza nem juttatják.

Ugyanazért tisztelettel kérjük azokat, kik lapunk előfizetői sorába lépni nem kívánnak, hogy a mutatványul megküldött számokat posta fordultával a kiadó hivatalba és pedig K.-Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imre szerkesztőhöz visszaküldeni méltóztassanak.

K.-Vásárhelyt, 1882. január 1.

A „Székelyföld” kiadó hivatala.

Táviratok.

— Magyar távirati iroda Budapestén. —

Fiume, jan. 4. A pénzügyi bizottság ide érkezett; fogadta a kormányzó, a polgármester, a hatóságok. Ebéd a kormányzónál; ma disztesztély. Adria első Szapáry-gőzösére felvonatott a nemzeti lobogó. József főherceget családjával holnapra várják telelésre.

Budapest jan. 4. Az időjelző intézet észleletei szerint továbbra is ködös, borult időjárás várható.

Mi újság?

A kereskedelmi miniszter a keleti faiparviszonyok tanulmányozása végett Fikler Béla szászsebesi m. k. erdőmestert és Neuschloss Marczel budapesti iparost küldte ki, kik is közelebb indulnak a levantei utra. Feladatuk az egész fapiaz és az e körüli keresk. szokások részletes és beható tanulmányozásában és a faárak kiviteli módozatainak megismerésében áll. Utjuk több hónapot fog igénybe venni.

*

A varsói esőcselek okozta kár meghaladja a 2 millió rubelt. Tömérdek esődre van kilátás. A kül-

föld Varsó legjobb nevű cégeitől is megvonta a hitelt. A vidéken is kiütött a zavargás. Zsidóhajszokat jelen-
tenek Kutud, Radom és Vlodavek városokból. Orzevszky tábornok, a zsandárság főnöke, a zavargások kezdetén azt sürgönyözte az orosz cárnak, hogy kitört a lengyel forradalom.

*

Keszendrében Maczedoniában egy görög forradalmi bizottságot oszlattak fel, mely e tartomány fellázítását s Szalonikinak elfoglalását célozta. A véletlen vezetett az összeesküvés felfedezésére. A keresztény lakosságtól a fegyvereket elkobozták.

*

Uralkodónk egyelőre fél milliót utalványozott magánpénztárából a Ring-színház helyén építendő bérházra. A székesegyház építőjét, Schmidtet felszólították, hogy készítsen terveket a bérházzal, meg a kápolnárról.

Kézdi-Vásárhely, 1882. jan. 3.

Az italmérési jog rendezésére nem csak a városi hatóságnak, hanem maguknak a jogosultaknak is szükséges közreműködni, sőt nélkülözhetetlennek látszik, hogy az utóbbiak, ha a rendezés megtörtént, jogaikat maguk védjék meg.

Ezen célra a jogosultaknak társasággá kell alakulniok, oly társasággá, a melynek végrehajtó közegei állandólag működésben lehessenek.

A társaság szervezetének részletes leírását jelenleg fölöslegesnek tartjuk; csak azt említjük meg, hogy a társaság feladatai közé tartoznék egyfelől a jelentkezőknek a társaság tagjai közé való felvétele, másfelől pedig a társaság jogainak nem társasági tagok ellenében való megvédése.

Legnehezebbnek mutatkoznék a jogosultak legelső összeírása. Tekintve azonban az eddig elmondottakat, a nehézségek legyőzhetők.

A legelső összeírást a város hatóságának kellene eszközölnie, oly módon, hogy az ellen 30 nap alatt bárki felebbezést nyújthasson be, azután pedig szükség esetében perrel követelhesse felvételét.

A jogosultaknak ily módon elkészített névjegyzéke alapján a társaság végleg megalakulna s fennebb jelzett feladatait teljesítené.

A végleges megalakulás után a társaság lenne hivatala a később jelentkezők felvételére, vagy visszautasi-

tására. Ezen esetben a visszautasított felvételét, illetőleg az italmérési jog gyakorlatának megengedését csak perrel követelhetné.

A fennebb előadottak folytán el lenne érve, hogy az italmérési jog nem tekintetnék oly közvagyonnak, melyet akárki tetszése szerint élvezhet s azok által a valóban jogosítottak megvédelethetnének jogaikban.

Nagyon természetes dolog, hogy a jogosítottak nagyobb hasznuk folytán találnának módot arra is, hogy a város zilált anyagi helyzetén segítsenek.

A rendszeres kezelés lehetővé tenné, hogy az italmérési joggal bírók önmagukat aránylagosan megalkóztassák s az így begyűlendő összegből a város kiadásainak fedezésére az eddiginél nagyobb összeggel járulhassanak.

A jogosultak most azt mondják, hogy ha segítve lesz rajtunk, majd mi is segítünk a városon.

S a jogosultaknak igazuk van, mert a míg ily rendetlenség uralkodik az italmérési jog gyakorlatában, mint jelenleg, addig józan észszel nem is lehet tőlük kívánni, hogy a város kiadásainak fedezésére s más jótékony czélokra önként is adakozzanak.

Ha a város közönsége akarja, hogy az italmérési jog gyakorlóit közczélokra többet fizessenek, akkor akar-nia kell az italmérési joggal bírók kipuhatolását, összeírását s a jog gyakorlásának tüzetes szabályozását.

Vannak városok, melyekben az italmérési joggal bírók társasága közczélokra, jótékony intézetek felsegítésére százezereket áldoz, — Békés-Csabán közelebbről az ottani italmérési joggal bírók társasága százerekbe álló monumentális színházat építtetett.

S mi ne tudnók ezt, habár aránylag kisebb mértékben, megtenni?

Csak akarni kell s hisszük, hogy az italmérés hasz-

naiból mind a városnak, mind más közczélokak bőségesen kijut.

(Folytatása következik.)

Kender-iparunk.

(Vége.)

Bakay a mi földünk- és égalji viszonyainkhoz képest legajánlatosabbnak tartja a bácskai kendermag vetését, továbbá ajánlja az olasz kendermagot is kísérletképen, mint mely a leghosszabb kendert adja. Igéri, hogy a kormány kész leendő vetőmagot adni azoknak, kik a kendertermelést, mint iparágat, hajlandók meghonosítani.

A tilolás és garebenezésre nézve hasonlóan igéri, hogy a kormány hajlandó lesz egy-két gyors tiloló és simító kézi gépet mintegy mintául a megyének ajánl-
deközni, csak tapasztaltassék az, hogy gazdaközönségünk érdeklődik az ügy iránt s hajlandó a kenderipar meghonosítására.

A vetésre nézve Bakay kétszeri szántást és a kender számára jól kövérített és porhanyított földet ajánl. A kenderföld összeszántását nem ajánlja a miatt, hogy e művelési móddal rendesen egyenetlen termésünk lesz, a mennyiben a bevetett terület szélén apró, törpe kenderünk lesz a mélyen maradt barázdák miatt. A földet el kell simára boronálni s csak azután a magot bevetetni. Egy vékás földbe csak hat liter magot kell vetni; mert ha többet vetünk, a kender vékony szá-lu és törpe lesz, a mely utóbbi pedig a kereskedésben legnagyobb hátránya a kendernek.

A kinyövés helyett a sarlóval való levágást ajánlja s jónak tartja azon eljárásunkat, hogy külön nyőjjük a virágos és külön a magos kendert.

A „Székelyföld“ tárczája.

A kastély titka.

(Beszély.)

Irta D. J.

X. város mellett regényes fekvésű dombon egy elhagyott kastély áll. A kastély körül elterülő kertet, melyet egykor gondos kezek ápoltak, most dudva és bozót nőtte be, annyira, hogy csak nagy nehezen lehet a kastélyt megközelíteni. Nem is igen akad ember, ki kíváncsi volna a romhalmazt megtekinteni. Idegen ritkán fordul meg a vidéken, a jámbor falusi nép pedig messze elkerüli e kísérteties helyet.

Az 18 .. évben erre felé utaztam s különös érdeket keltett bennem e regényes rom, s elhatározám azt közelebbről megtekinteni s ha lehet, valamit megtudni történetéről. Midőn kívánságomat előadám a korcsmárosnak, hol szállva valék, ijedt arccal igyekezett szándékomról lebeszélni.

— Átkozott hely az, uram, — mondá keresztet vetve — nem jó azzal tréfálni. — Ott sok évvel ezelőtt nagy bűn követtetett el s azóta átok nehezedik arra a házra. Két nőt gyilkoltak meg s azután a kastély leégett. Nem vagyok babonás, uram, de meg vagyok győződve, hogy az ördög nagy szerepet játszott a dologban. A kastély elégekör tisztán lehetett érezni a kénkö szagját. S most is gyakran látnak éjjelenként a kastély ablakában világosságot s nem egy-

szer fájdalmas sohajok hallhatók, melyek a kastélyból jönnek. Tanácslom tehát, uram, hogy ne menjen oda; nem jó a föld feletti dolgokkal tréfálni.

Mosolyogva hallgatám végig a jámbor ember félelmeit s még élenkebb lett a vágy a kastélyt közelebbről megismerni.

A nap épen lemenőben volt; egyike volt a legszebb nyári estéknek. Magamhoz vevém revolveremet s szivarra gyújtva, elindulék a kastély felé.

Egy fél órába telt, míg a sűrű bozótban keresztül törheték, mely a kastélyt bástyaként körül övezé. A kastély előtt sima térség terült el, s én bámulva vevém észre a lakályosságot, mely itt volt. Mindenfelé határozottan fel lehetett ismerni az emberi kéz működését. A kastély valamikor leégett, de egyik szárnya teljesen lakható állapotban volt. Közeledtem az épülethez s közvetlen a bejárat előtt viruló jáczint bokrok között egy sirhalom pillanték meg, melyen gondosan ápolt virágok illatoztak. A sirhalmon egy egyszerű fehér kő állt, melyen a következő szavak valának egyszerű fekete betűkkel írva: „Leonora emlékének“. A betűk oly épek valának, mintha tegnap írták volna rá. Meg valék győződve, hogy e látszólag elhagyott kastélynak lakói vannak. Egy perczig haboztam, hogy mit tegyek, azonban a kíváncsiság győzött; megvizsgáltam pisztolyomat s aztán szilárd léptekkel közeledtem a bejárat felé.

(Folyt. köv.)

Az áztatásnak tiszta álló vízben kell történni s ez esetben kivetés alkalmával az áztató vízben jól meg kell mosni a kendert, mert csak így lehet kellő fehér. A sáros pocsolyás vízben áztatott kender soha sem lesz fehér s e miatt nem képezhet kereskedelmi cikket. Olaszországban folyó vízben áztatnak, de úgy, hogy az áztatás helyén a patakokat feldugják. Ez azonban — különösen faluk közt — közegészségügyi szempontból kivihetetlen. Legtanácsosabb az áztató gödröket deszkával, fával vagy kövel kipadozni, hogy a belebocsátott víz tisztán maradjon. Földdel nem szabad a kendert az áztató helyen lenyomtatni, mert a föld a kender rostjának kifehéríthetetlen szürke színt fog kölcsönözni. Égerte azt is Bakay, hogy a kormány kész leendő legalább egy minta áztató helyet a megyében beállítani.

A gyárba felveendő növendékekre nézve Bakaynak az a kívánsága, hogy azok legalább 14—16 évesek legyenek s koruknak megfelelő iskolai tanulmányt bírnak. A növendékek számára nézve egyik értekezleten azon megállapodás jött létre, hogy legalább 9 csiki székely fiu helyeztetnék el Bakay gyárában, kiket áldozatkész megyei törvényhatóságunk a nevelési alaptól 50—50 frt segélyvel látna el.

Bakay ez értelemben jelentést fog tenni a földmívelés-, ipar- és keresk. ügyi miniszternek s jelentése alapján fognak ez irányban a tárgyalások megindítani.

A kormány gondoskodása tehát majdnem készen nyújtja kezünkbe a kenyeret, csak okkal-móddal tudjuk megszelni. Rajtunk áll, hogy segítsünk magunkon. Ha minden kedvező alkalmat engedünk elsiklani a nélkül, hogy kapnánk rajtat, akkor soha se panaszkodjunk hiába, hanem csak induljunk Moldva-Oláhsországba, mert ott vékával mérjük az aranyat.

Mindenféle.

— **Vajna Tamás**, csikszeredai kir. törvényszéki elnök, január 1-én elnökségének tizedik évfordulóját ünnepelte meg. A törvényszék és három járásbírósság összes személyzetét lakomára hívta meg e napon. A nagyszámban összegyűlt társaság késő este vig kedvben oszlott szét.

— **Lázár Dénes** csikmegyei főispán — mint újabban értesülünk — bécsi utjából csak január vége felé tér vissza Csikmegyébe. E szerint gyergyói utazása csak a farsang vége felé történhetik meg.

— **Kézdi-Vásárhely** város tanácsa részéről közhírre tétetik, hogy jövőre nézve az ügykezelés aképen osztott be, hogy minden héten kedden délelőtt tanácsi és pénteken délelőtt árvaszéki ülés fog tartatni. Nem különben közhírre tétetik, hogy a városi pénztárnál fizetések mindennap csak délelőtt 9—12 óráig fogadtatnak el s ugyanezen idő alatt vehetnek a felek értesítést is. A délutáni órák a belmunkák és levelezések teljesítésére tartatnak fenn.

— **Az összeállított statisztikai kimutatások** szerint az 1881. év folyamán Kézdi-Vásárhelyt született 58 fiu, 54 nő, összesen 112; ebből házasságon kívül 4 fiu, 2 leány. Meghalt 36 férfi, 53 nő, összesen 89; ebből 5 éven aluli 32. Tehát a lakosok létszáma ez évben 23-mal szaporodott.

— **Dessewffy Aurél** barátunk Cs.-Szeredában új év napján nagy meglepetésben részesült női tisztelői részéről. A jégpályán szerzett érdemei méltánylásául a nők egy művészi kivitelű korcsolyával lepték meg.

— **A csiksomlyói nőegylet** a farsang tartama alatt az ott levő kaszinóval egyetértve zártkörű bált szándékozik rendezni. Még csak a bál helyiségének kérdése eldöntetlen, mert a kaszinó helyiségei szűkek azon célra. E körülmény is az egylet életrevalóságáról, valamint az ottani társadalmi élet élénkségéről tanuskodik. Az a 15—20 előkelőbb család, mely a községben van, oly összetartó és fesztelen barátságban él együtt, hogy kár póllát ne venni róla a világvárost ágáló kisvárosiaknak is.

— **A székely művelődési és közgazdasági egylet** csikmegyei egylete közelebről közgyűlést fog tartani Csikszeredában, melyre az egylet tagjai figyelmét előre is felhívjuk!

— **A csikszeredai műkedvelő társulat** több működő tagja az iránt kereste meg az elnökséget, hogy közgyűlést hívjon össze. Jó volna, ha valaki felfedezné azt a Kolumbusz-tojáást, mely a társulatnak szilárdabb alapot biztosítana. A társulat 8 év óta áll fenn. Tisztes ruhatarrral, több rendbeli színpadi diszlettel rendelkezik, hogy bármely vándor szintársulattal versenyezhet e téren. Minden van tehát, csak működő tagokban szűkölködik. Az a néhány buzgó működő tag, amely van, nem győzi el a folytonos szereplést. Innen van, hogy a társulat évenként alig tud két-három előadást produkálni. Közönségünk csak bírni szeret a műkedvelőket, de nem velők együtt működni a társadalmi élet élénkítésére.

A közönség köréből.*)

Tekintetes Drágos Elek kir. ügyész urhoz.

Hogyan egyezik meg a törvényekkel az, hogy a helybeli kir. törvényszéknél a rendes törvényszéki orvosi állomás évek hosszú sora óta betöltetlenül van s ennek kötelességét a börtönorvos teljesíti?

Lehető-e, hogy egy ily nevezetes törvényszéknél ily fontos állás betöltetlenül heverjen? s lehetséges-e, hogy a börtönorvos mint olyan szerepeljen s annak javadalmaiban részesüljön, mikor ily esetekben a törvény világos rendelete szerint más lenne erre hivatva? S végül szándékozik-e ügyész ur az ilyen kifordított állapotoknak véget vetni?

Caméleon.

*) E róvat alatt megjelent közleményekért [felelősséget nem vállal a szerk.]

Szerkesztői izenetek.

Páljános K. urnak. A szíves megemlékezést köszönjük s boldog új évet kívánunk.

X. y. z. Homok hegyesből kell gondolatait kiánsunk. Szíveskedjék kevesebb és jobb porzót használni. A vers silány, nem közölhető. Verset általában csak avatott kezekből fogadunk el.

A. R. Esedezünk, mondjon le a versírásról ez új esztendőben.

Dr. F. D. urnak, Ditró. A rendelményt elküldöttem. Eddig meg is kaptad. Igéreted beváltását várom. Minél előbb, annál jobb.

B. A. urnak, Csátószeg. Megkaptam. Szíves ígértét ne felejtse!

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre,

Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

A legolcsóbb, legterjedelmesebb, legdiszesebb magyar heti lap.
 Egészen ingyenes regény-melléklettel, külön „Divatlap” és külön „Gazdasági és háztartási” lap!
 GYÖNYÖRŰ JUTALOMKÉPEK.

3—3

Megjelenik tízezer példányban.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

KÉPES CSALÁDI LAPOK

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra. — Megjelen minden vasárnap.

A „Képes Családi Lapok” 1882. január 1-én a negyedik évfolyamnak új negyedébe lép. Ez alkalomból felhívjuk az olvasó közönség figyelmét e széles körben elterjedt, s közkedveltségben álló szépirodalmi képes lapra. — A „Képes Családi Lapok” hetenkint három ivnyi tartalommal, legdiszesebb kiállításban, csinos színes borítékban jelent meg. A lap körüli a legkiválóbb munkaerők csoportosultak. A múlt évi folyamok tesznek erről fényes tanubizonyosságot. Abonyi, Degré, Komócsy, Mikszáth, Balázs, Ábrányi, Vértessy, Lauka, stb. stb. névvel váltakozva találkozunk bennük az olvasó. — Minden száma sok művészi kivitelű képet hoz. — A főlapban közöl elbeszéléseket, költeményeket, rajzokat, egy kitűnő illusztrált regényt, életképeket, stb. Minden számhoz egy ivnyi külön regény-melléklet könyvalakban. — Havonként a „Nővilág” cz. divatlapot és „Gazdasági és háztartási lapot” is hoz ingyenes mellékletképen. — A borítékon sok érdekes, mindenfajta talányt közöl. Kérdések, Feleletek, Ajánlatok stb. cz. rovatok állnak a közönség rendelkezésére. — Minden negyedévben gyönyörű színes műmeléklet egészen ingyen. — Már ez évfolyam 6-ik számához mellékelve volt Sz. Prielle Kor-néla gyönyörű színyomatu arczképe. A második negyedben Felekiné Munkácsy Flóra jeles művésznő színyomatu diszes arczképét adjuk előfizetőinknek egészen ingyen. Mutatványszámot kívánatra bárkinek bérmentve küld a kiadóhivatal.

Előfizetési ár: Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

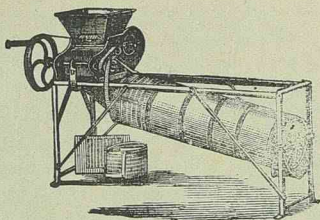
MEHNER VILMOS kiadóhivatala, Budapest, papnövelde-utca 8 sz.

Minden kiállításon az első érdeméremmel kitüntetve.

Ezüstérem. Páris 1878.

Ada, máj. 1-én 1881. aranyérem.

Zala-Egerszeg, május 2-án 1881. Első díj.

22—30

Brogle J. és Müller

gép- és rostalemez-gyára B.-Pesten

(A Margit-híd közelében.)

Készít **trieuröket** (konkolyválasztó) a kü-lönféle nagyságban,

Trieur hengereket malmok számára,

Koptatókat.

Szelelő rostákat.

Szítákat és rostákat cséplőgépek számára.

„Betegbarát”. Az e czím alatt kiadóintézetében megjelent röpirat egészségeseknek az első betegségi tünetek leküzdésére, betegeknek pedig a baj sikeres gyógyítására megbízható tanácsokat nyújt. E könyvet Gorischek Károly cs. kir. egyetemi könyvkereskedése (Bécs, I. István tér 6.) ingyen és bérmentve küldi meg s így a megrendelőnek nem okoz több költséget 2 krajczárnál a levelező lapért.

3—11

Alólírtnál közelebbi elutazása miatt mindenféle **házi butor és eszköz**, többek között: **egy szép salongarnitúra, zongora, szekrények, ágyak, asztalok, új varrógép, egy vas ruhamángorló-gép** sat. összesen vagy egyenként mérsékelt áron eladó.

Egyszersmind, midőn a n. érd. közönségnek eddigi pártolásáért szíves köszönetet mond, bátorodik rövid itt léte alatt pontos szolgáltatást

jeles kivitelű fényképészeti munkákban felajánlani.

Kézdi-Vásárhelytt, 1882. január hó.

Molnár A. István,

1—3

fényképiró.

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt.